

Feminismes d'ahir i d'avui

El Liceu programa «L'italiana in Algeri» de Gioachino Rossini fins abans de Nadal

Foto: A. Bofill

L'italiana in Algeri, de Gioachino Rossini (<https://www.catorze.cat/noticia/11623/rossini/al/liceu>), ocupa la cartellera del Gran Teatre del Liceu (<https://www.liceubarcelona.cat/ca/temporada-2018-2019/operas/litaliana-algeri>) en època nadalenca, una òpera fresca i divertida que il·lumina amb la lleugeresa efímera del seu bel canto florit. Rossini la va compondre en plena joventut i representa una fita en la seva producció d'òpera bufa. Avui, aquesta història d'una italiana feta presonera pels algerians i que els fa anar a tots de corcoll com a dona que no es deixa trepitjar, encara ens interpel·la per la imatge que ofereix de la dona. És feminista? Masclista? Aquest debat es podia sentir pels passadissos del teatre en acabat la funció, el dia de l'estrena.

Però anem per pams. La història, escrita per Angelo Anelli, sembla ser que està inspirada en un cas real. El 1805 una dama de l'alta societat milanesa, Antonietta Suini Frapolli, va ser capturada pels pirates algerians mentre viatjava entre Sicília i Sardenya. Gràcies als seus encants, va aconseguir enamorar el bei Mustafà-Ibn-Ibrahin i tornar a Itàlia sana i estalvia. Va ser un cas sonat que va forjar la llegenda de les italianes com a dones indòmites i coratjoses. Presenta però, un personatge que bàsicament fa servir els seus encants i el seu poder de persuasió per enredar els homes i sortir-se'n amb la seva. Això és feminista? Per l'època que va ser composta -es va estrenar el 22 de maig de 1813 i dos anys més tard va arribar al Teatre Principal de Barcelona, essent el primer títol de Rossini que es presentava a la capital catalana- segurament sí que es podria veure com un al·legat en defensa de les dones i la seva llibertat, però avui, no se sosté per enlloc, precisament pels tòpics en què cau. Potser per això, el savi director d'escena, Vittorio

Borrelli, que debuta al Liceu, ha creat quadres d'una gran força visual per vincular la italiana amb els valors republicans de llibertat, solidaritat i igualtat, aquests sí, de plena vigència actualment. Talment el quadre de Delacroix *La llibertat guiant el poble* -que tanmateix fa referència a la revolució de juliol 1830-, ens mostra ja al tercer acte una italiana amb la bandera en mà, amb la mirada inflamada per la convicció d'uns valors progressistes que, evidentment, inclouen la paritat home-dona.

Foto: A. Bofill

Borrelli demostra amb aquesta producció que no cal fer invents del tebeo, transposar d'època la trama o enginyar anacronismes de tota mena per oferir una bona i actual posada en escena. L'escenografia, de Claudia Boasso, proposa un palau mossàrab a l'ús, però amb detalls que el fan del tot actual, com ara un mar de fons de plàstic, que adopta diferents tons segons l'hora del dia, il·luminat per la lluna. D'entrada és una proposta realista i d'època, però que es llegeix en clau del segle XXI gràcies a alguns gags més o menys originals, com ara quan dos banyistes passen pel fons perseguits per un tauró, o quan, en el darrer acte, assistim a la cocció d'uns espaguetis en directe i *cameriere* en profusió. Sense gaires pretensions, la producció aconsegueix potenciar certament l'absurditat de la història.

Foto: A. Bofill

Una òpera bufa se sustenta també en la vis còmica dels intèrprets. En aquest cas, tots els cantants, encapçalats per la italiana Isabella, l'armènia Varduhi Abrahamyan en el primer cast, va exposar els seus dots vocals i actorals amb molta convicció i solvència. Igual que Luca Pisaroni, que debutava al Liceu amb aquest paper de Mustafà, bei d'Alger, irascible i ridícul, segons els moments, però tot amb gran volada còmica i artística. La catalana Sara Blanch va ser una fantàstica Elvira, esposa sotmesa del bei, mentre que un altre debutant, Maxim Mironov, va oferir el seu cant agut, però de poc abast, en el paper de Lindoro, italià presoner d'Alger. Per acabar, Giorgio Caoduro va ser un Taddeo -l'enamorat d'Isabella- convincent, però força discret a nivell vocal. De la seva banda, Riccardo Frizza, habitual al Liceu a l'hora de dirigir bel canto, va menar l'orquestra amb dinamisme, en una interpretació que va anar in crescendo de força i brillantor.

En conjunt, doncs, estem davant d'una *L'italiana in Algeri* fresca i divertida, que arrenca en més d'una ocasió els riures entre el públic i deixa en la ment el pòsit d'una reflexió sobre el paper de la

dona que, com dèiem, no deixa de ser actual.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=tQn8oqU0quc>

L'italiana in Algeri (<https://www.liceubarcelona.cat/ca/temporada-2018-2019/opera/litaliana-algeri>) de Gioachino Rossini

Amb la direcció musical de Riccardo Frizza i la direcció d'escena de Vittorio Borrelli.

Fins al 23 de desembre al Gran Teatre del Liceu.

Funcions:

13 de desembre (dijous) a les 20:00.

14 de desembre (divendres) a les 20:00.

15 de desembre (dissabte) a les 20:00.

17 de desembre (dilluns) a les 20:00.

18 de desembre (dimarts) a les 20:00.

19 de desembre (dimecres) a les 20:00.

21 de desembre (divendres) a les 20:00.

22 de desembre (dissabte) a les 18:00.

23 de desembre (diumenge) a les 17:00.

Durada total aproximada: 2 h 55 min.

Primera part 1 h 15 min, pausa de 30 min, segona part 1 h 21 min.

Foto: A. Bofill